

**Notulen****HaskoningDHV Nederland B.V.  
Water**

**Aanwezig:** Brabant Water: 5.1.2.e  
5.1.2.e en 5.1.2.e  
Provincie Noord-Brabant: 5.1.2.e en 5.1.2.e  
Dorpsraad Kruisland: 5.1.2.e  
Natuurmonumenten: 5.1.2.e  
ZLTO: 5.1.2.e  
Gemeente Steenberg: 5.1.2.e en 5.1.2.e  
Gemeente Halderberge: 5.1.2.e  
ODZOB: 5.1.2.e  
Royal HaskoningDHV: 5.1.2.e en 5.1.2.e

**Afwezig:** Brabant Water: 5.1.2.e  
**Van:** 5.1.2.e  
**Datum:** 12 mei 2022  
**Locatie:** Partycentrum Koch, Molenstraat 120, Kruisland  
**Kopie:**  
**Ons kenmerk:** BB6186-RHD-ZZ-XX-MI-Z-0001  
**Classificatie:** Vertrouwelijk  
**Bijlagen:**

**Onderwerp: Verslag bijeenkomst klankbordgroep winlocatie Kruisland**

Het onderstaande verslag bevat per agendapunt een weergave van wat besproken is. De slides van de presentaties zijn bijgevoegd als pdf, zie "20220510 Master PPT voor 12 mei". De inhoud van de presentaties staat hieronder slechts op hoofdlijnen beschreven, in het bijzonder de punten die niet duidelijk uit de slides naar voren komen en mondeling zijn toegelicht.

Nummer	Details
1	<p><b>Welkom en korte kennismaking – 5.1.2.e</b> 5.1.2.e (voorzitter) trapt de bijeenkomst af en licht de agenda toe. Elke deelnemer stelt zich voor en geeft aan waarom hij/zij in de klankbordgroep zit. 5.1.2.e is voor de laatste keer aanwezig, hij zal worden vervangen door 5.1.2.e 5.1.2.e is helaas afwezig, zijn presentaties worden overgenomen door 5.1.2.e en 5.1.2.e</p>
2	<p><b>Waarom waterwinning Kruisland (slide 4 t/m 13) – 5.1.2.e 5.1.2.e</b> 5.1.2.e geeft een samenvatting van het project. De aanleiding voor het project is de toename van watervraag in Brabant. Eén van de maatregelen (van de in totaal drie sporen) is het optimaliseren van de watervoorziening. De nieuwe winning moet het knelpunt in West-Brabant oplossen. In totaal gaat Brabant Water niet méér water winnen in de provincie, maar 3,5 miljoen m<sup>3</sup> vergunningsruimte verplaatsen vanuit Eindhoven naar West.</p> <p>Momenteel worden er boorwerkzaamheden en pompproeven uitgevoerd.</p>

Nummer	Details
3	<p>In de slides wordt de <i>Provinciale Milieuverordening</i> (PMV) genoemd. Dit is incorrect, momenteel is de <i>Interim Omgevingsverordening</i> van kracht. In 2023 wordt dit de <i>Omgevingsverordening</i>.</p> <p><b>Vragen:</b></p> <p>5.1.2.e Het drinkwater uit de mogelijke winning Kruisland wordt lokaal gebruikt, maar wordt er ook water vanuit Brabant naar Zuid-Holland getransporteerd?</p> <p>5.1.2.e Er wordt geen water vanuit West-Brabant naar Zuid-Holland getransporteerd, wel naar Zeeland. Dat gebeurt volgens een contract met het waterbedrijf Evides en betreft water van pompstation Schijf.</p> <p>5.1.2.e Er is veel belangstelling voor het water in dit gebied (o.a. het bezoek van de minister). Hoe past dit project daarin?</p> <p>5.1.2.e Momenteel loopt een verkennend onderzoek naar het beter inzetten van het schone water dat afstroomt van de Brabantse Wal. Hierin worden verschillende opties voor gebruik voor verschillende functies verder uitgewerkt. In het grondwaterconvenant wordt hier ook naar gekeken met de relevante waterpartijen. Daarnaast is er advies van droogtecommissie. Hierin gaat het om de keuzes omtrent droogte. De verwachting is dat het grondwaterconvenant en het advies van de droogtecommissie geen consequenties hebben voor de nieuwe winning Kruisland.</p> <p><b>Open middagen (slide 14 t/m 15) – 5.1.2.e</b></p> <p>Rond de boorwerkzaamheden zijn open middagen gehouden. Buren zijn uitgenodigd, onder andere om te laten zien wat er gebeurt en hoe het boren werkt. Dit leverde positieve reacties op. Ook wat kritische vragen, maar dat was ook de bedoeling. In juni komt er een soortgelijke dag voor de landbouw. Hierbij zal de focus liggen op de specifieke effecten op de landbouw. Zowel voor leden van ZLTO als “individuele” boeren (niet lid van ZLTO). Er wordt een oproep gedaan aan ZLTO om mensen uit te nodigen voor wie dit relevant kan zijn.</p> <p><b>Vragen:</b></p> <p>5.1.2.e Hoe zit het met verzakkingen? De mensen in de buurt weten niet wat de effecten gaan zijn. Is het misschien een idee om omgekeerde bewijsvoering toe te passen? Specifiek het uitvoeren van een nulmeting om later te vergelijken met nieuwe metingen.</p> <p>5.1.2.e Dat is inderdaad een goed idee. Hiermee zorgen we ervoor we niet in een mogelijke welles-nietes discussie terecht komen.</p> <p>5.1.2.e In gevallen van schade door de winning kan de ASCG (Advies Commissie Schade Grondwater) worden ingeschakeld. Dit is een onafhankelijke commissie van deskundigen die bij vermoeden van schade door de waterwinning kunnen worden gecontacteerd bij de provincie. Deze gaat het causale verband onderzoeken en geeft advies. Dit gaat zowel om schade door verzakkingen als droogte.</p> <p>5.1.2.e De grondwaterstanden worden gemeten sinds 2019 (nulmeting) en worden gevolgd tijdens de (boor)onderzoeken.</p> <p>5.1.2.e : De waarde van grond en een huis verminderen als deze in het risicogebied van verzakkingen liggen, hoe wordt dat ondervangen?</p>

Nummer	Details
	<p>5.1.2.e Hier voorziet de ASCG niet direct in. Het is belangrijk om hier duidelijk over te zijn naar de bewoners toe.</p> <p>5.1.2.e Er zijn nog veel vragen. Wat gaat precies de impact zijn? Mag ik straks alle middelen nog gebruiken op mijn land? Waar komt de transportleiding naar Wouw te lopen, over mijn grond? Is het tracé al bekend?</p> <p>5.1.2.e Het tracé is nog niet bekend, daar wordt pas naar gekeken als de proeven een gewenste uitkomst geven. Anders zou de tracébepaling voor niets zijn.</p> <p>5.1.2.e : De boeren laten weten dat ze liever te vroeg dan te laat worden betrokken bij projecten. De onwetendheid is niet fijn.</p> <p>5.1.2.e Omdat veel nog afhankelijk is van keuzes die nog gemaakt moeten worden kunnen sommige vragen nog niet beantwoord worden.</p> <p>5.1.2.e : Door betrokkenheid in het proces worden steeds meer vragen gaandeweg beantwoord.</p> <p>5.1.2.e : Vanuit de omgeving van Halderberge zijn er nog geen geluiden over zorgen of vragen.</p> <p>5.1.2.e : Voor natuur geldt dat er zorgen zijn om de grondwaterstand, specifiek het meer onttrekken dan dat er aangevuld wordt. Dit blijven we kritisch volgen.</p>
4	<p><i>Pauze (10 min)</i></p> <p><b>Onderzoek ecologie (slide 17 t/m 30) – 5.1.2.e</b></p> <p>Vroeger zochten we voor nieuwe winningen naar de locatie met het beste water. Nu is het vinden van een locatie met de minste negatieve effecten op de omgeving het leidend principe geworden.</p> <p>Met het ecologisch onderzoek krijgen we steeds meer inzicht in bodem en watersysteem en de samenhang met de ecologie in natuurgebieden. Daarin is ook informatie over kwel meegenomen.</p> <p>Naast de eerder geselecteerde gebieden zijn gebieden toegevoegd die door lokale gebiedsdeskundigen zijn aangedragen.</p> <p>Er zijn vele deelrapporten opgesteld. De conceptrapporten met systeemanalyses zijn voorgelegd aan lokale experts.</p> <p>De term <i>satelliet</i> (slide 22) wordt gebruikt voor een waterwinlocatie waar het water niet gezuiverd wordt.</p> <p><b>Vragen:</b></p> <p>5.1.2.e : Wanneer komt de genoemde expertgroep natuur bij elkaar?</p> <p>5.1.2.e Dat lukt waarschijnlijk niet voor de zomer. Het streven is in het tweede kwartaal maar we weten niet zeker of dat lukt.</p>

Nummer	Details
	<p>5.1.2.e Worden de resultaten uit klimaatstresstesten meegenomen (in het bijzonder de klimaatonderlegger die is opgesteld door 5.1.2.e en de Waardemakers)?</p> <p>5.1.2.e / 5.1.2.e Ja, bestaande rapporten worden meegenomen, waaronder deze. We kunnen nog toetsen of alle relevante rapporten informatie is meegenomen. De informatie uit de ontbrekende rapporten kunnen dan nog worden ingebed in de conceptrapporten.</p> <p>5.1.2.e : Verwachting is dat onze analyse dieper zijn dan de rapporten van Waardemakers.</p> <p>5.1.2.e : De winning komt op een bijzondere plaats in Kruisland. De gemeente denkt ook aan de boeren, zoals de mogelijke effecten door droogte op de agrarische sector. Het gewonnen water zou mogelijk de boeren kunnen helpen in droge perioden</p> <p>5.1.2.e Het gewonnen water gebruiken om mee te irrigeren zie ik niet gebeuren. Meer water vasthouden in het gebied als mitigerende maatregel is zeker wel een goed idee.</p> <p>5.1.2.e : We weten dat we zuinig moeten zijn op grondwater. We moeten wel echt voldoen aan de drinkwatervraag. Als het vervolgens gebruikt wordt voor beregenen werkt dat tegen.</p> <p>5.1.2.e / 5.1.2.e : Deze vraag kan worden verwacht op de open middag voor de boeren.</p> <p>5.1.2.e 5.1.2.e Het zal altijd een effect hebben op de verdroging. Centrale vraag: hoe kunnen we met droogte omgaan in het licht van een nieuwe waterwinning? Goed om over na te denken, hier gaan vragen over komen.</p>
5	<p><b>Pompproef (slide 31 t/m 37) – 5.1.2.e</b></p> <p>De regio Kruisland was een beetje een black-box op geohydrologisch gebied, er zijn hier nog maar weinig boringen gedaan. Hoewel de provincie wat peilbuizen heeft, is de informatie over de ondergrond en geohydrologie nog niet toereikend.</p> <p>De waarnemingsputten op grotere afstand van de winloctatie meten geen effecten op de grondwaterstand tijdens de pompproef. Deze zijn vooral om de zoet-zout gradiënt te kunnen inzien.</p> <p>Er is geboord tot 240 meter diepte. De onttrekkingen vinden plaats uit het bovenste deel van Oosterhout bodemlaag.</p> <p><b>Vragen</b></p> <p>5.1.2.e : De proefpomp heeft nu een capaciteit van 100 m<sup>3</sup> per uur. Is dat ook de capaciteit van de uiteindelijke pomp?</p> <p>5.1.2.e : Nee, die gaan waarschijnlijk richting de 700 tot 800 m<sup>3</sup> per uur. Voor het verkrijgen van inzicht in hoe het systeem reageert op onttrekkingen is een kleinere pompcapaciteit voor nu voldoende.</p> <p>5.1.2.e : Waar gaat het water uit de pompproeven heen? Hebben deze lozingen geen invloed op de proef?</p> <p>5.1.2.e Dit wordt op het oppervlaktewater in de buurt geloosd. Hier wordt het peil gereguleerd, dus dat water wordt afgevoerd. Hierdoor heeft het geen invloed op de grondwaterstanden en dus op de proef.</p>

Nummer	Details
6	<p><b>Doorkijk proces (slide 38) –</b> <span style="background-color: #cccccc;">5.1.2.e</span></p> <p>Het voornemen voor de waterwinning Kruisland is niet m.e.r.-plichtig, maar Brabant Water overweegt in overleg met de provincie of een vrijwillige m.e.r. wordt uitgevoerd. Dit houdt in dat vrijwillig de formele procedure van milieueffectrapportage wordt gevolgd, waarin de effecten in beeld worden gebracht onder toezicht van een onafhankelijke commissie.</p> <p>Voorstel om vóór het <i>go/no go</i>-moment van het project, als de resultaten uit de onderzoeken bekend zijn, weer een bijeenkomst van de klankbordgroep te organiseren.</p> <p><b>Vragen</b></p> <p>Welke vergunningen zijn allemaal nodig?</p> <p><span style="background-color: #cccccc;">5.1.2.e</span> De eerste is die voor het onttrekken van grondwater. Daar komen nog wel een aantal andere vergunningen bij, bijvoorbeeld voor het aanleggen van leidingen etc. Ook moet er iets met het bestemmingsplan worden gedaan. Er vindt afstemming plaats tussen de verschillende bevoegde gezagen voor de procedures en vergunningen.</p> <p><span style="background-color: #cccccc;">5.1.2.e</span> : Worden mitigerende maatregelen meegenomen in de watervergunning?</p> <p><span style="background-color: #cccccc;">5.1.2.e</span> Ja, dat wordt meegenomen.</p>
7	<p><b>Rondvraag en sluiting</b></p> <p><span style="background-color: #cccccc;">5.1.2.e</span> : De bestemming van het water blijft in West-Brabant?</p> <p><span style="background-color: #cccccc;">5.1.2.e</span> Ja, we willen met onze productielocaties het liefst zo dicht bij de gebruikers zitten. Dat heeft voordelen, bijvoorbeeld dat het veel energie scheelt met het verpompen van het water.</p> <p><span style="background-color: #cccccc;">5.1.2.e</span> De vergunningscapaciteit wordt alleen verplaatst. Er wordt over heel Noord-Brabant gezien niet meer grondwater onttrokken. Daarnaast lopen ook andere trajecten waarin naar nieuwe bronnen voor drinkwater wordt gezocht.</p> <p><span style="background-color: #cccccc;">5.1.2.e</span> Wordt er een bestuurlijk moment geregeld waarin bestuurders van de betrokken overheden bij elkaar komen? Er komen binnenkort ook nieuwe colleges met nieuwe wethouders, dit kan een goed moment zijn om dit te plannen.</p> <p><span style="background-color: #cccccc;">5.1.2.e</span> Er zijn gesprekken geweest met onder andere mevr. <span style="background-color: #cccccc;">5.1.2.e</span> (gemeente Steenbergen). Als er nieuwe bestuurder komt, is het een goed idee om een nieuw gesprek in te plannen.</p> <p><span style="background-color: #cccccc;">5.1.2.e</span> : Wat is het budget voor een dergelijk project?</p> <p><span style="background-color: #cccccc;">5.1.2.e</span> Daar durf ik geen uitspraken over te doen. In zijn algemeenheid gaan de kosten snel omhoog.</p>
8	<p><b>Afronding</b></p> <p><span style="background-color: #cccccc;">5.1.2.e</span> en <span style="background-color: #cccccc;">5.1.2.e</span> ronden af rond 11.30. Dan start de excursie naar de boorlocatie.</p>